

Általános indoklás

Úrkút Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2020. évi munkatervében tervezte a hatályos a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszeréről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról szóló rendeletének, továbbá a lakáscélú helyi támogatásokról szóló rendeletének felülvizsgálatát. A felülvizsgálat első lépcsőben külön rendeletbe foglalta a szociális és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat, valamint a térítési díjról szóló rendeletet.

A pénzbeli és természetbeni támogatások felülvizsgálatának és az új rendelet megalkotásának a célja, hogy átláthatóbb legyen a szabályozás, mivel a jelenlegi normaszöveg 63 helyen lett módosítva.

A rendelet tervezetben szabályozott ellátások apróbb változtatásokkal megfelelnek a hatályos szabályozásnak, ugyanakkor a születési támogatás és a tüzelőanyag vásárlási támogatást nem emeli át az új szabályozás.

A születési támogatás hatályon kívül helyezésekor figyelemmel voltunk a Kúria Önkormányzati Tanácsának határozatára, mely szerint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) alapján települési támogatást szociális rászorultság esetén lehet megállapítani. Ennek megfelelően a tervezetben szereplő szociális támogatásokat jövedelemvizsgálat alapján lehet megállapítani.

A tüzelőanyag vásárlási támogatás, mint rendkívüli támogatás megszüntetésének indoka kettős: egyrészt egy tömeges igény nagyfokú költségvetési kiadást jelentene, ugyanakkor a szociális tűzifával egyébként is támogatott személyi kör egy további támogatással még inkább preferált lenne, a nem tűzifával fűtőkkel szemben.

A tervezet jelentős változtatási javaslata, hogy a lakáscélú támogatások bekerülnek a rendeletbe, megszüntetve a párhuzamos szabályozást, egyúttal jelentősen leegyszerűsítve azt. A lakáscélú támogatások célszemélyei azok a személyek, akiknek a lakáshitelhez önerőre van szükség, illetve lakását fel szeretné újítani, de erre önerőből nem képes és hitelfelvételre nincs vagy rossz kondíciókkal van esélye. A támogatások nyújtására csakis jelzálogfedezet mellett kerülhet sor, melynek oka kettős: egyrészt megfelelő fedezet álljon rendelkezésre, ha nem valósul meg a lakáscél, másrészt biztosítani azt, hogy a támogatás a község népességmegtartó erejének növelését szolgálja.

A tervezet megtartja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, mint viszonyítási alapot. Ennek összege jelenleg 28 500,- Ft.

A szabályozás hat alcímre bontja a normaszöveget:

1. általános rendelkezések
2. rendszeres támogatások, azon belül:
 - a) települési lakhatási támogatás
 - b) települési gyógyszer-támogatás,
 - c) települési gyógyszer-támogatás,
 - d) élelmiszervásárlási támogatás.
3. rendkívüli támogatások, azon belül:
 - a) rendkívüli települési támogatás,
 - b) rendkívüli temetési támogatás,
 - c) köztemetés,
 - d) tanszervásárlási támogatás.
4. lakáscélú támogatások,
5. eljárási rendelkezések,
6. záró rendelkezések.

Részletes indokolás

1. §-hoz

A rendelet személyi hatálya alapesetben a település közigazgatási területén a természetes személyekre, a jogi személyekre és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre terjed ki. Mivel a lakáscélú támogatás célja, hogy a népességmegtartó ereje növekedjen a községnek, ezért a személyi hatályt kiterjeszti minden személyre, akik Úrkúton kívánnak építkezni vagy lakást venni.

2. §-hoz

A Szociális Kerekasztalról rendelkezik.

3. §-hoz

A települési lakhatási támogatás a villanyáram, a víz- és gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díja, a lakbér vagy az albérleti díj, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztéséhez nyújt támogatást.

A jövedelemvizsgálat során a háztartás jövedelmét kell megvizsgálni. A háztartás az Sztv. szerint: az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek közössége.

A jövedelemhatár 71 250,- Ft-ban állapítja meg a küszöböt, azonban a korábbi szabályozással ellentétben nem tesz különbséget az egyedülélő (78 375,- Ft) és a többszemélyes háztartás (64 125,- Ft) között.

4. §-hoz

A települési gyógyszer-támogatás az 5 000,- Ft feletti (hatályos szabályozás 3 000,- Ft feletti) havi gyógyszerkiadás viseléséhez nyújt támogatást. A települési lakhatási támogatáshoz képest, a gyógyszer-támogatás esetén a család fogalmából kell kiindulni, melyet az Sztv. a következőképp határoz meg: egy lakásban, vagy személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális, gyermekvédelmi intézményben együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező közeli hozzátartozók közössége.

A jövedelemhatár és a támogatási összeg is magasabb összegben van meghatározva a települési lakhatási támogatáshoz képest. Ennek oka, hogy lakhatáshoz kapcsolódóan minden háztartásnak van kiadása, ugyanakkor a magas összegű gyógyszerkiadások feltételezik a tartós betegséget, mint rászorultságot. A hatályos szabályozás 99 750,- Ft-ban állapítja meg a jövedelemhatárt, melyet a tervezet csak az egyedülélők (az a személy, aki egyszemélyes háztartásban lakik) esetében tart fent. Családban élő esetén a határ 85 500,- Ft.

5. §-hoz

A települési ápolási támogatást teljes egészében átveszi a hatályos szabályozást. A kérelmezők száma elenyésző, hiszen a többség jogosult az Sztv. által igénybe vehető ápolási díjra.

6. §-hoz

Az élelmiszervásárlási támogatás a hatályos rendeletben nem található, ugyanakkor korábban igényelhető támogatás volt. A tervezetbe foglalását indokolja, hogy a megállapított 71 250,- Ft egy főre jutó jövedelemhatár a családban nem kiemelkedően alacsony, ugyanakkor egyedülélőnél vagy gyermekét egyedül nevelő esetén fontos támogatás lehet. Az élelmiszervásárlás célzott, természetbeni támogatási forma: a lényege, hogy a családsegítővel való együttműködés keretében a legfontosabb élelmiszerek - *tej, vaj, tejföl, lekvár, liszt, cukor, étolaj, baromfi-és disznóhús, kenyér, krumpli, rizs, só, sör, zöldségféle, szárított zöldség, felvágott, gyümölcs* - kerüljenek az asztalra. E támogatás esetén a támogatási folyamatba van az ellenőrzés építve, így könnyen kontrollálható és monitorozható.

7. §-hoz

A rendkívüli települési támogatás az Sztv. által kötelezően előírt támogatási forma: „A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.” A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet és a létfenntartási gondokat az 7. § (2)-(3) bekezdése tartalmazza, kibővítve a hatályos szabályozást. A hatályos szabályozás az egyedülélő esetén 92 625,- Ft, a családban élő esetén 78 375,- Ft jövedelemhatárt állapít meg. A tervezet egyedülélő esetén ezt 85 500,- Ft-ban javasolja megállapítani, ugyanakkor ebbe a kategóriába sorolja a gyermekét egyedül nevelő szülő kategóriáját is. Családban élő esetében 71 250,- Ft-ban javasolja a határt megállapítani. A támogatás összegét 25 000,- forintra javasolja csökkenteni, azzal, hogy ez nem éves limit, hanem támogatásonként nem lehet ennél több. Ez a Szociális Bizottság mérlegelési jogkörét jelentősen bővíti. A tervezet ugyanakkor határt szab a tartósan alacsony jövedelemre tekintettel kért támogatásra, amelyet csak 90 naponta lehet benyújtani és a jövedelemhatárt 57 000,- forintban állapítja meg.

8. §-hoz

A temetési támogatás a rendkívüli települési támogatás egy speciális fajtája. A hozzátartozó elvesztése az érzelmi megpróbáltatáson felül anyagi problémát is jelent, hiszen a temetési költségek jelentős összeget tesznek is. A tervezet a hatályos szabályozást átvéve megtartja a jövedelemhatárt, mely 114 000,- Ft. Változás a szabályozásban, hogy nem a helyben szokásos temetési díjat veszi alapul a támogatás mértéke, hanem fix összegben javasolja megállapítani azt.

9. §-hoz

A köztemetés az Sztv-ben rögzített támogatási forma. A tervezet a hatályos szabályozást teljes mértékben átveszi.

10. §-hoz

A tanszervásárlási támogatás szintén a rendkívüli települési támogatásnak egy speciális formája, elismerve ezzel a családok tanévkezdéskori anyagi terheit. A tervezet a hatályos szabályozást átveszi, azzal, hogy kibővíti a felsőoktatásra is a támogatást. A családok esetén 99 750,- forintos jövedelem alatt érhető el a támogatás, míg a gyermeket egyedül nevelők esetén 114 000,- Ft a határ. További változtatás, hogy a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők is 10 000,- Ft támogatásban részesülhetnek, melynek oka az ingyenes tankönyv biztosítása az összes évfolyam számára.

11. §-hoz

Lakáscélú támogatást „vissza nem térítendő vagy kamatmentes visszatérítendő önerő támogatás lakásvásárláshoz vagy építéséhez”, vagy „kamatmentes visszatérítendő támogatás lakásfelújításhoz” címen lehet kérelmezni. A szabályozás célja, hogy a jelenlegi hitelkonstrukciók könnyebben elérhetőek legyenek az alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők számára is, illetve egy nagyobb összegű lakásfelújítás is finanszírozható legyen. A képviselő-testületnek – hatáskör átruházásra nem kerül sor – a 11. § (4) bekezdés szerinti szempontok figyelembevételével mérlegelési jogköre van a támogatást illetően, hiszen a támogatási összeg nem fix, hanem „legfeljebb” 500 000,-, illetve 1 000 000,- Ft. A jövedelemhatárt a tervezet 142 500,- forintban javasolja megállapítani, illetve további előírás, hogy a kérelmező és családja ne rendelkezzen vagyonnal. Az Sztv. szerint vagyon:

„ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt - jövedelemként figyelembe nem vett - összeg, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.”

A támogatás átutalásának meghatározása szintén a Képviselő-testület hatásköre (13. § (4) bekezdés), melynek célja, hogy felújítás, építés esetén akár közvetlenül a vállalkozóhoz lehessen utalni a pénzt, illetve lakásvásárlás esetén, - amikor még a jelzálogjog bejegyzésére nincs lehetőség – akár letéti számlára is kerülhet a pénz, vagy közvetlenül az eladóhoz. Jelzálogjog bejegyzésére minden esetben sor kerül, melynek célja a visszatérítendő támogatás esetén a megfelelő fedezet biztosítása, míg vissza nem térítendő támogatás esetén pedig a 14. § (4) bekezdésben foglaltak esetére nyújt biztosítékot.

12. §-hoz

Az eljárás során az Sztv-ben meghatározott fogalmakat kell használni. Az eljárás kérelemre indul, melyet a rendelet tervezet melléklete tartalmaz. A kérelmeket személyesen és postai úton lehet benyújtani. A kérelemhez minden esetben csatolni kell a (3) bekezdés szerinti mellékleteket, amennyiben azok relevánsak. Az (5) bekezdés hatáskör átruházási szabályt állapít meg. A Szociális Bizottság hatáskörébe tartozik a rendkívüli települési támogatás, melynek megítélése mérlegelést igényel. A többi települési támogatás esetén a jövedelem vizsgálatot követően meg kell ítélni a támogatást. A lakáscélú támogatás iránti kérelem elbírálása a képviselő-testület hatásköre marad, melynek oka, hogy a támogatási összeg mértéke magas, a mérlegelés szempontjai pedig igénylik a testület valamennyi tagjának véleményét.

13. §-hoz

A támogatást elsősorban számlára vagy lakcímre utalással kell teljesíteni. A rendkívüli települési támogatás esetén azonban vannak olyan élethelyzetek, melyek a házipénztárban való felvételt indokolják.

14. §-hoz

Jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vett támogatásokról rendelkezik.

15-17. §-hoz

A rendelet csak 2021. január 1-jén lép hatálya. A rendelet címének, valamint a hatásköri szabályok változása miatt szükséges az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatát módosítani. Emellett a hatályos szabályok hatályon kívül helyezéséről rendelkezik a rendelet, azzal, hogy a folyamatban lévő eljárásokat az új szabályozás nem érinti.

1-3. mellékletek

A támogatásokat a mellékletekben szabályozott formanyomtatványok alapján lehet kérvényezni.

Előzetes hatásvizsgálat

1. Társadalmi hatások

A rendelet-tervezet elsődleges címzettjei azon lakosok, akik jövedelmi, szociális helyzetük miatt pénzbeli vagy természetbeni támogatásra szorulnak. A tervezet a hatályos, többször módosított szabályozást átlátható rendszerbe foglalja, ahol szükséges pedig módosítja azt. A cél, hogy a rászorultak lehetőleg célzott segítséget kapjanak, mely által a társadalomba való integráltságuk megmarad.

2. Gazdasági, költségvetési hatások

A rendelet-tervezet költségvetési hatása azonoson a hatályos rendeletekkel. Az önkormányzat ezen feladataira állami feladatalapú normatívát kap, mely fedezi a kiadásokat.

3. Környezeti következmények, hatások

A rendelet-tervezetnek környezeti következménye, hatása nincs.

4. Egészségügyi következmények, hatások

A rendelet-tervezet célja, hogy a támogatásra jogosultaknak pénzübeli és természetbeni segítséget nyújtson, elősegítve ezzel az egészséges életvitelüket.

5. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendelet végrehajtása az adminisztratív terheket nem növeli.

6 A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

A pénzübeli és természetbeni támogatások szabályozása kötelező jogalkotási tárgykör. A hatályos rendelet felülvizsgálatát indokolja a normaszöveg 63 alkalommal módosítása, a könnyebb átláthatóság. A lakáscélú támogatások célja a község népességmegtartó erejének növelése.

7. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, tárgyi, szervezeti, pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

A rendelet-tervezetet készítette: dr. Puskády Norbert jegyző

Úrkút, 2020. október 26.

Fülöp Zoltánné
polgármester